

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutokset – HE-luonnoksen lausuntoversio

Laura Sarlin

Merenkulun sidosryhmäverkosto

27.5.2024

Laaja muutospaketti erilaisia ehdotuksia

- 1) Hallitusohjelman mukaiset aluspäästökiellot
- 2) Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä annettua ns. FuelEU Maritime -asetusta täydentävä kansallinen lainsäädäntö
- 3) Jakeluinfra-asetuksen maasähkön tarjoamista satamissa koskevat velvoitteet
- 4) Aluskierrätystä koskeva Hongkongin yleissopimus
- 5) Alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemistä koskevan MARPOL-yleissopimuksen muutoksia
- 6) Lontoon dumpppauspöytäkirjan muutoksia
- 7) Poliisin aluksille mahdollisuus poiketa merenkulun ympäristönsuojelulain vaatimuksista

Aikataulu

- Valmistelu aloitettu syksyllä 2023.
- Lausuntokierros käynnissä 20.6.2024 asti.
- Eduskuntakäsittely syksyllä 2024.
- Säännökset pääosin voimaan 1.1.2025.
Poikkeuksia:
 - Rikkipesureiden päästökiellolle max. 5 vuoden siirtymäaika
 - Hongkongin yleissopimukseen liittyvät säännökset voimaan kesäkuussa 2025
 - Maasähkön jakelu satamissa toteutettava vuoden 2029 loppuun mennessä

Aluspäästökiellot

- Hallitusohjelmakirjaus: *Alusten huuhtelu-, ruokajäte-, rikkipesuri- ja käymäläjäteveden purku mereen kielletään Suomen aluevesillä.*
- Lastiruumien pesuvesien, ruokajätteen ja käsittelemättömän käymäläjäteveden päästäminen on jo kielletty Suomen aluevedet kattavalla alueella MARPOL-yleissopimukseen perustuen.
- **Esitetään kansallisia käsitellyn käymäläjäteveden, harmaan veden sekä rikkipesureiden puhdistamattomien pesuvesien ja pesureiden erottelemien jäämien päästökielloja.**
 - Kiellot voimaan 1.1.2025 alkaen.
 - Rikkipesureiden päästökiellolle 5 v. siirtymäaika (kuitenkin ensimmäisestä telakoinnista)
- Jatkovalmistelussa tarkoitus tarkentaa soveltamisalaa MARPOL-yleissopimusta vastaavaksi.

FuelEU Maritime -asetusta täydentävä sääntely

- Asetuksen tavoitteena on edistää uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käyttöä meriliikenteessä.
- Asetuksen **päävelvoitteet ovat suoraan sovellettavia** eivätkä edellytä kansallista sääntelyä.
- Asetus edellyttää **toimivaltaisen viranomaisen** nimeämistä ja **seuraamuksista** säätämistä.
 - **Traficom** olisi toimivaltainen viranomainen.
 - Seuraamuksista säädettäisiin asetuksen mukaisesti.
- Asetus sallii tietyt **poikkeukset soveltamisalasta**. Suomi voi soveltaa niistä ns. **saaripoikkeusta** (vastaava kuin päästökaupassa).
- Lisäksi esitetään, että **sataman pitäjät valtuutetaan** hoitamaan alusten maasähkön käyttöön liittyvät **viranomaistehtävät**.
- Kansalliseen harkintaan perustuvia **laajennuksia soveltamisalaan ei esitetä**.

Jakeluinfra-asetus

- Jakeluinfra-asetuksen tarkoituksena on varmistaa vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin saatavuus ja yhteentoimivuus EU:n alueella sekä varmistaa, että käyttäjille on tarjolla kattavat tiedot ja käyttäjäystävälliset maksuvaihtoehdot.
- Vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfra-asetus edellyttää, että *jäsenvaltiot* varmistavat, että **tietyissä TEN-T-verkon satamissa tarjotaan maasähköä tietyille aluksille.**
- Tämä esitetään toteutettavan **velvoittamalla** lainsäädännöllä **satamien pitäjät** tarjoamaan maasähköä asetuksen vaatimusten mukaisesti.
 - Satamien velvoite minimisääntelynä: säädösteknisesti viitataan asetuksen velvoitteisiin.
- Jotta Suomi voisi *varmistaa*, että maasähköä tarjotaan satamissa, esitetään, että **Traficom valvoisi satamia** tältä osin.

Jakeluinfra-asetus: vaatimukset satamille 2020–2022 liikennöintitiedoilla

Satama	Syöttö merikonttialuksille merisatamassa	Syöttö ro-ro-matkustaja-aluksille merisatamassa	Syöttö muille matkustaja-aluksille merisatamassa	Yksi laitteisto sisävesisatamassa
Helsinki	Kyllä (4 liityntäpistettä)	Kyllä (tarjoaa jo)	Kyllä (2 liityntäpistettä)	-
Hamina-Kotka	Kyllä (4 liityntäpistettä)	Ei	Ei	-
Rauma	Kyllä (1 liityntäpiste)	Ei	Ei	-
Naantali	Ei	Kyllä (tarjoaa jo)	Ei	-
Lappeenranta	-	-	-	Kyllä
Joensuu	-	-	-	Kyllä

Hongkongin yleissopimus

- **Aluskierrätystä koskeva Hongkongin yleissopimus** on tehty IMOssa vuonna 2009 ja se tulee voimaan kesäkuussa 2025.
- Tavoitteena on, että sopimus tulisi Suomen osalta voimaan samaan aikaan kuin se tulee voimaan kansainvälisesti.
- EU:ssa on annettu **aluskierrätysasetus**, jonka sisältö on pitkälti samanlainen kuin Hongkongin yleissopimuksen. Aluskierrätysasetus ei kuitenkaan koske kolmansien maiden aluksia eikä kotimaan liikenteessä olevia aluksia, joten sopimus tulee hyväksyä ja saattaa jäsenvaltioissa erikseen voimaan.
- Suomessa on **yksi** aluskierrätysasetuksen mukaisen luvan saanut **purkamo**, mutta siellä ei ole toistaiseksi purettu aluksia, jotka kuuluisivat asetuksen tai Hongkongin yleissopimuksen soveltamisalaan (5 000 GT).

MARPOL-yleissopimuksen muutokset

1. Yleissopimuksen ilmapäästöjen ehkäisemistä koskevan **VI liitteen kokonaisuudistus**, ml. uusia sääntöjä alusten energiatehokkuudesta (EEXI) ja hiili-intensiteetistä (CII)
2. Miehittämättömien proomujen (**UNSP barges**) vapauttaminen todistuskirjoja koskevista velvoitteista
3. **Jätepäiväkirjan** pitovelvoitteen laajennus vähintään 400 GT aluksista vähintään **100 GT** aluksiin
 - Merenkulun ympäristönsuojelulailla kaikki MARPOL-sääntely on laajennettu kotimaan liikenteeseen -> myös **jätepäiväkirjan pitovelvoite** laajennetaan koskemaan **alle 400 GT kotimaan liikenteen aluksia**
 - **Kaikkien kotimaan liikenteen alusten osalta kuitenkin esitetään yksinkertaistettua jätepäiväkirjan mallia ja että jätepäiväkirja voisi olla osa aluksen laivapäiväkirjaa.**

Lontoon pöytäkirjan muutos

- Lontoon ns. dumppauspöytäkirja koskee **jätteen ja muun aineen mereen laskemisen** aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemistä.
- Vuoden 2022 muutoksilla kiellettiin **viemäri- ja jäteveden** laskeminen mereen.
- Muutoksella ei olisi vaikutuksia Suomessa, koska vastaava kansallinen kieltä on jo voimassa ympäristönsuojelulain nojalla.
- YM:n valmisteluvastuulla.

Poliisin aluksia koskeva poikkeusmahdollisuus

- Ehdotetaan, että **poliisin alusten sallitaan poiketa lain vaatimuksista**, kun se on tarpeen niiden **rakenteen tai toiminnan erikoisluonteen** vuoksi.
 - Säännös koskee nykyisin vain puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen aluksia.
- Poliisi on ottanut yhteyttä Traficomiin, koska IMO:n **typen oksidisääntely** aiheuttaa rajoituksia tiettyjen poliisin alusten (veneiden) operoinnille.
- Jos poliisin veneiden ei tarvitsisi täyttää typen oksidipäästöjä koskevia velvoitteita, niihin ei tarvitsisi asentaa katalysaattoreita, mikä **parantaisi alusten vakautta ja operointikykyä etenkin hälytystilanteissa**.